

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franciškanska ulica 6/1. Receptivo na uradno. Nepriljubljenih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak četrtak. Naročnina letna 60 Din. za tiskarstvo 30 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list v Manarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šte. rač. 11.153. Telefon 3712

Sekcija je podala svoj obračun

Živahna in stvarna debata na banovinski skupščini. — Popolno soglasje pri sprejetju obračuna in proračuna sekcije. — Izčrpna navodila za delo v bodočem letu

Ni samo predpis pravil, ki nam narekuje vsakoletno sklicanje banovinske skupščine, marveč so postali ti vsakoletni sestanki naravnost nujna potreba učiteljstva samega, predvsem pa potreba povezanosti v učiteljski organizaciji. Vse leto razpravljajo učiteljska društva o raznih potrebah prosvete, šole in učiteljskega stanu, a na banovinskih skupščinah se pregleda in oceni vse to delo, predvsem pa se oceni delo sekcije, ki ima nalogo skrbeti za pravilno realizacijo vseh predlogov in sklepov sreskih učiteljskih društev.

Letošnja banovinska skupščina je bila še posebno važna, in to z ozirom na splošno stanje JUU, ki pod silo razmer in raznih vplivov, izvirajočih izven učiteljskih vrst, ni ravno tako, kakršnega si želimo. Važne potrebe in zahteve učiteljskega stanu, za katerih realizacijo je potrebno popolno soglasje v naših vrstah, nam narekujejo dolžnost, v teh težkih trenutkih pustiti ob strani vsa osebna nesoglasja in delati le za skupne dobrine učiteljskega stanu. In prav banovinska skupščina v Ljubljani nam je podala sliko, ki nam jasno kaže, da se slovensko učiteljstvo prav dobro zaveda svojih dolžnosti do stanu kot celote. Popolna soglasnost, stvarnost debate in živahno sodelovanje vse delegacije je najlepša slika razpoloženja v učiteljskih vrstah Slovenije.

OTVORITEV SKUPŠČINE.

V ponedeljek ob 11. uri je predsednik Ivan Dimnik otvoril skupščino, katere je takoj v početku sprejela vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in pozdravno brzojavko predsedniku ministrskega sveta g. Milanu Stojadinoviću. Se pred prehodom na dnevni red se je spomnil umrlega učiteljskega veterana in dolgoletnega člana našega združenja oblastnega šol. nadzornika v p. Frana Gabrščka in pa na žalosten način umrlih tovarišev Mrakove in Travnove. — Prečitani so bili tudi številne pozdravne brzojavke, ki jih je skupščina prejela.

Predsednik Dimnik je otvoril skupščino s sledečim nagovorom:

Spoštovana skupščina!

V imenu upravnega odbora sekcije pozdravljam zastopnike učiteljstva iz vseh srezov Slovenije, še posebej pa vas pozdravljam v imenu centralne uprave Jugoslovenskega učiteljskega združenja.

Predvsem vas prosim, da sporočite učiteljstvu zahvalo sekcije in centralne uprave za delo na skupnih smotih ter idealih in za oporo, ki sta jo imeli sekcija in centralna uprava v članstvu dravske banovine pri težkem delu in položaju v prošlem letu. Posebej pa se moram zahvaliti sekciji upravi in članstvu dravske banovine, ki sta meni osebno v mnogih težkih trenutkih dala oporo in moč za pravilno reševanje stanovskih zadev in vztrajanje na braniku naših upravičenih zahtev in teženj.

S ponosom sem gledal v vsakem trenutku na vaše vrste, ki so prednjačile v razumevanju, pogumu in doprinosanju žrtv za skupno borbo vsega učiteljstva in državi.

Kar sem učiteljstvu ostalih banovin sporočil ob letošnjih sekcijah skupščinah, naglašam tudi vam: Vaše sodelovanje in zaupanje nam je bilo močna opora v težkih trenutkih, čeravno si osebno in načelno ne želimo neomejenega in slepega zaupanja članstva, posebno ne takega, ki bi uspravljalo naše vrste.

Kdor dela, lahko tudi pogreši in čim več dela, tem večje so tudi možnosti za pogreške. Zato sem naglasil ob vsaki priliki, da spoštujemo zdravo kritiko tako zelo, da celo sami zahtevamo kritiko članstva nad svojim delom — ker hočemo odpraviti pogreške in usmeriti svoje delo v pravilno smer.

Zvesti temu načelu sta sekcija in centralna uprava pri vsem ogromnem delu in v najdelikatnejših situacijah mirno gledali na vse ono, kar se je dogajalo preteklo leto z učiteljstvom in šolo. V toliko mirno, v kolikor je prevladovala v nas vseh zavest, da smo na pravem potu in da se s slabimi deli ubija vsakdo sam.

Naše uprave so stale na načelu prave stanovske demokracije in parlamentarne liberalnosti ter so dopustile članstvu najsvobodnejše izražanje o delu uprave. Pri tem jih je navdajalo globoko prepričanje: da mora edino tako priti veliki dan, ko bo vse učiteljstvo našlo samo sebe in ko bodo morali uvideti vsi, da je delo uprave pravilno, pravično in pošteno ter da je naš namen služiti edino šoli in prosveti za srečo naroda in države.

Ni je sile, ki bi nas mogla odvrti s tega pota. In četudi bi kateri sili uspelo, da odvrne učiteljstvo s tega pota za kak trenutek, tovarišice in tovariši, prepričan sem globoko, da bo po tem nastopila zdrava in močna reakcija, ki bo zopet vrnila učiteljstvo šoli in prosveti, da bo služilo v prvi vrsti interesom naroda in države in da ne bo priznalo višjih interesov od teh.

Jasno je naše stališče in ne zahtevamo ničesar in od nikogar, kar bi ne bilo upravičeno.

Zahtevamo, da ostanemo naša organizacija neodvisna ter da v njej lahko svobodno izražamo svoje misli in poglede na šolske in prosvetne probleme, po svoji vesti in samo z ozirom na interese naroda in države.

Ne dopuščamo, da bi vladali v organizaciji drugi interesi in vplivi, a izven organizacije dopuščamo članstvu popolno svobodo opredelitve.

Podpirati hočemo vse, kar je v korist šole in prosvete in kar služi prvenstvenim interesom naroda in države.

Iz tega razloga je posebej naglašena v sarajevski deklaraciji točka, da hočemo čuvati neodvisnost učiteljskega stanu na vse strani, da bi odklonili kvarne vplive dnevnih politike na šolo in prosveto in da bi mogli braniti in zastopati interese stanu in šole v vsaki situaciji.

S tem smo jasno pribili, da hočemo podpirati v vsakem režimu vse ono, kar je dobro za šolo in prosveto — in tudi v današnjem. Ne moremo pa molče mimo kvarnih pojavov.

Tako smo vedno delali in nikomur nismo odklanjali takega sodelovanja.

Naše stanovske zahteve, tovarišice in tovariši, so tesno povezane z državnimi zakoni in z zakoni morale in etike. A zakoni morale in etike so osnova vsakega zdravega naroda ter morajo biti osnova šole in države.

Naše stanovske zahteve so skromne in poštene! Kaj zahtevamo?

Zahtevamo, da se učiteljstvo postavlja in premešča na osnovi zakona, a ti zakoni da bodo taki, da se bo učiteljstvo počutilo zadovoljno, duševno mirno in da bo imelo vero v pravičnost.

Odklanjamo, da bi bila organizacija posredovalnica za službe, a odklanjamo tudi vse druge kvarne vplive pri postavljanju in premeščanju učiteljstva.

Zato zahtevamo stalnost učiteljstva na službenem mestu, da se bo moglo učiteljstvo čim tesneje povezati z narodom in okolico šole ter usmeriti pouk po potrebah okolice šole in z ozirom na interese naroda.

Ob tej priliki moram s tega mesta najodločnejše izjaviti v obrambo časti in ponosa slovenskega učiteljstva, da je slovensko učiteljstvo ob vsaki priliki poudarjalo važnost domorodnosti pouka in našlona na kulturne in ostale svetlinje svojega naroda ter posvečalo temu delu dovolj pažnje. Smatralo je pa za svojo dolžnost, da krepki potom šole tudi državno celino in seznanja bodoče državljane s kulturnimi, zgodovinskimi in drugimi svetlinami srbskega in hrvaškega dela jugoslovanske nacije.

Izreči pa moram s tega mesta najodločnejši protest in ogorčenje, da bi se radi tega svojega stremljenja trdilo, da je slovensko učiteljstvo plevel in osat na njivi slovenskega naroda, kakor nas je javno predstavljal slovenski javnosti eden od vodečih slovenskih državnih politikov.

Ze leta 1933. sem na banovinski skupščini naglasil, da je potrebna preorientacija miselnosti učiteljstva v kmetско-delavski milje, zaradi pojmovanja interesov in potreb kmetско-delavnega ljudstva in prilagoditve šole potrebam te večine naroda. V ta namen sem naglasil potrebo študija naroda, iz česar sledi tudi potreba študija kmetско-delavskega otroka. Ta študij bo dovedel do večje povezanosti učiteljstva in šole z najširšimi plastmi naroda. Zato pozdravljam »Učiteljski pokret« naših mladih tovarišev in tovarišice, ki pravilno razumejo te potrebe šole in naroda, želim mu vztrajnost do končnega cilja, za lepšo bodočnost šole in učiteljstva.

Po teh konstatacijah se dotaknem še nekaterih najaktualnejših sodobnih zahtev stanu.

Zahtevamo, da se napredovanje učiteljstva vrši avtomatsko, in to samo glede na upravičenost po službeni starosti in službenem delu ter s pravico pritožbe. — Le tako bi se počutili vsi kot ravnopravni državljani in državni uradniki.

Zahtevamo pravico obrambe in zaslišanja pred odločbo o kazni in premestitvi proti

svoji volji. Vsaka kazen ali kazenska premešitev naj se izvrši na osnovi disciplinske ugotovljene krivde.

Zahtevamo za enako delo žene-učiteljice enako pravico in plačo.

Zahtevamo tako materialno-socialno sigurnost učiteljstva, da se bo moglo popolnoma posvetiti svojemu poslu in skrbi za svojo družino.

Tvorec in prvi nosilec naše velike države, pokojni kralj Peter I. Osvoboditelj, je rekel učiteljstvu, da so narodu najbolj potrebni močni in krepotni značaji, ker brez njih ni napredka, ni zdravega življenja. A mi moramo zahtevati danes, da se ne lomijo učiteljski značaji in ne demoralizira učiteljstvo, kajti po besedah Velikega Kralja »bo mladina taka, kakršni bodo učitelji, kakršna bo mladina, tak bo narod in njegova bodočnost.«

Vprašamo vas, spoštovani delegati, kdo more oporekati pravni, moralni in socialno-nacionalni osnovi naših zahtev.

Kaj deli učitelje v teh zahtevah?

Vprašam vas, spoštovani delegati, ni li dolžnost vaših zastopnikov, da se bore za realizacijo teh ciljev?

Vprašam spoštovano skupščino, ali zahtevate delo in sodelovanje vaših zastopnikov v nasprotnem pravcu in v rušenju gornjih principov?

Prepričani o tem — da ne, smo člani glavne uprave vztrajali na vaših zahtevah, ker smo globoko prepričani, da so osnovane vaše zahteve na zdravih pravih, moralnih in socialnih temeljih. Iz tega razloga so člani vseh naših uprav odločni, da očuvajo pred vami in pred zgodovino pošten obraz vaših zastopnikov in ga ne zamenjajo z obrazom izdajalcev učiteljskih interesov.

V tem pravcu sem zaželel častno in plodno delo sekcijam skupščinam ostalih banovin v državi, pa isto želim tudi tej skupščini za dobro šole in stanu, na srečo kralja in domovine.

VOLITEV ODSEKOV.

Po predsednikovem govoru je prešla skupščina na volitev zapisničarjev odsekov. Za zapisničarja sta bila izvoljena tov. Menec Martin in Hudaes Oskar, a v smislu pravil so bili izvoljeni naslednji odseki: verifikacijski, šolsko upravni, gospodarski, tiskovni in odsek za organizacijo in pravila; poleg teh so bili izvoljeni še odsek učiteljic, odsek za učiteljski pokret, za nadaljevalno šolstvo, pevski odsek in odsek za obmejno šolstvo.

VERIFIKACIJA.

Verifikacijski odsek je podal svoje poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je bilo na skupščini 6 članov upravnega in 5 članov nadzornega odbora sekcije, 1 član glavnega odbora, 26 predsednikov sreskih društev in 32 delegatov. Iz tega se razvidi, da je bilo na skupščini vsega 70 polnopravnih članov, katerih mandati so bili vsem verificirani.

NAČELNA DEBATA O TAJNISKEM POROČILU.

Ker so izvoljeni odseki začeli poslovati šele popoldne, je predsednik Dimnik otvoril načelno debato o tajniškem poročilu. Iz te debate je treba poudariti predvsem sledeče ugotovitve skupščine: izrečena je bila pohvala tajniku Kumlju. Sekcija se trudi in dela, toda članstvo je ni zadostno podpiralo pri vseh njenih prizadevanjih. Konkretno so bili navedeni primeri za sestavo rangne liste za napredovanje in pa pri zbiranju podatkov o zadolžitvah učiteljstva. Na društvenih zborovanjih naj se obsoja brezbržnost in apelira naj se članstvo aktivneje udeležuje v svoji stanovski organizaciji. — Poudarjeno je bilo tudi, da nekateri društveni odbori niso zadosti agilni in točni pri izvrševanju svojih dolžnosti. Kjer so odbori vestni, tam je tudi članstvo agilno. Vse te ugotovitve so prišle iz plenuma.

NADALJEVANJE SKUPŠČINE.

Vse popoldne so poslovali posamezni odseki, ki so imeli predložiti plenumu svoje sklepe v razpravo in odobritev. Zvečer ob 20. uri se je nadaljevala razprava in je prišel na vrsto kot prvi odsek učiteljic. Ta odsek je bil letos prvič sestavljen in se je morda prav iz tega razloga razvila ob poročilu tega odseka krajša debata o potrebi in programu odseka učiteljic. Sprejeti so bili sledeči:

VSEBINA:

Sekcija je podala svoj obračun.

XVII. glavna skupščina.

II. vseslovanski pedološki kongres v Ljubljani.

† Anica Viher-Sekulova.

† Tovarišu Ivanu Šumpererju v spomin.

Zlati jubilej trzinske šole.

Splošne vesti. — Kaj vse pišejo. — Naša gospodarska organizacija. — Učiteljska tiskarna. — Učiteljski pevski zbor. — Stanovska organizacija JUU. — Inozemsko šolstvo in učiteljstvo. — Novosti na knjižnem trgu.

SKLEPI ODSEKA UČITELJIC.

Odsek učiteljic izraža vodstvu sekcije zahvalo in popolno zaupanje s prošnjo, da v tem pravcu nadaljuje svoje delo.

Dodatno predlaga odsek učiteljic glede namestitve učiteljic abiturientinj sledeče: Statistika brezposelnih učit. abiturientov izkazuje pretežno večino učiteljic. Od leta 1931. do 1936. je število brezposelnih naraslo na 719. Samo iz leta 1931. jih čaka na namestitve 156.

Izprememba zakona o narodnih šolah:

Odsek je predelal predloge sekcije za izpremembo zakona o narodnih šolah s posebnim ozirom na spremembe, ki zadevajo položaj učiteljice drž. nameščenke. Soglašja s izpremembami in dostavlja, da se v zakonu določene pravice učiteljic, državnih nameščenk izvajajo tudi v praksi.

§ 113. odst. 3. naj se glasi: Do popolnjenja upraviteljskega mesta banska uprava začasno postavlja za upravitelja šole najstarejšo učno moč dotične šole (namesto najstarejšega učitelja). — 4. odst. naj se glasi: V deklinskih šolah se postavlja za upraviteljico vedno učiteljica (namesto praviloma učiteljica). — 5. odstavek naj se glasi: V deških šolah je upravitelj vedno učitelj, v mešanih šolah je lahko učitelj ali učiteljica (namesto sme biti tudi učiteljica). — Doda naj se: Pri oddaji upraviteljskega mesta v mešanih šolah se upošteva splošni pogoji brez ozira na spol.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da niso še vsa sreska društva odgovorila na okoliščine odseka učiteljic. Apeliramo na tovarišice delegatke in tovariše delegate, da na zborovanjih sreskih društev vplivajo na tovarišice za skupno delo za dosego naših ciljev. Sploh prosimo tudi tovariše, da nas pri našem stremljenju podpro.

Nato so prišli v razpravo predlogi odseka za nadaljevalno šolstvo. Razvila se je kratka debata o absolventih kmetijskih šol in njihovega sodelovanja v kmetско nadaljevalnih šolah.

ODSEK ZA STROKOVNO KMETSKO IN GOSPODINSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO

je ugotovil sledeče:

V delu gospodinsko nadaljevalnega šolstva, ki že več let vzgaja in izobrazuje žensko mladino, je nastal zastoj. Število šol je v letošnjem šolskem letu padlo za 9. Vzroki, ki dovajajo do tega stanja, so:

1. Banska uprava že od leta 1934. ni priredila praktičnega tečaja, ki naj bi usposobil in dal potrebno kvalifikacijo učiteljicam, ki imajo veselje do dela v gospodinsko nadaljevalnih šolah. Odbor pa se upravičeno boji, če bi tudi banska uprava priredila gornji tečaj, da bi ne bil organiziran kot doslej, ko je vedno sodelovala kot učna moč ena voditeljica gospodinsko nadaljevalne šole, kar bi kvarno vplivalo na enotno miselnost in urejenost teh šol.

2. Ker ni sredstev, se že dve leti ni vršilo delovno obdobje in s tem je pretrgan direktni stik z voditeljicami in odvzeta možnost, da se skupno urejujejo vprašanja, ki to šolstvo zadevajo.

3. S prekinitvijo izdajanja »Prosvete« je prekinjena tudi možnost objavljanja pismenih razprav.

4. Radi veljavnih odredb je onemogočeno učiteljicam narodnih šol, da se strokovno izobrazijo za gospodinske učiteljice in tako prehaja vse gospodinsko šolstvo v druge roke. Učiteljice narodnih šol pa, ki žive med narodom in so poklicane tudi za to vrsto pouka, pa so potisnjene v stran.

5. V sled nesmotnega pouka gospodinjstva na učiteljsko za gospodinsko šolstvo od strani mladih učiteljic ni pravega zanimanja.

6. V mnogih krajih delo gospodinske nadaljevalne šole ovirajo krajevne razmere.

7. Večkrat tudi od strani upraviteljev ni pravega razumevanja in ravno oni učiteljici delo otežkočajo.

Na podlagi opisanega dejanskega stanja prosimo, naslov, naj nam pomore, in sicer:

8. Sekcija JUU Ljubljana naj pošlje na sreska društva okoliščino in v njej opozori na važnost gospodinsko nadaljevalnih šol za vzgojo in izobrazbo ženske kmetiske mladine.

Učiteljstvo, zlasti upravitelji, naj delo učitelje gospodinjstvo nadaljevalnih šol podpira, ker se še nikdar ni vršilo ob tako težkih prilikah, kot sedaj.

9. »Učiteljski tovariš« naj prinaša kratke informativne članke o gospodinjstvu nadaljevalnega šolstva, za katere naj prispevajo one učiteljice, ki se zanimajo za to panogo šolstva ter že delujejo na teh šolah.

10. Da zainteresiramo učiteljice in brezposelne abiturientke za gospodinsko nadaljevalno šolstvo, priporočamo odsek prireditelj raznih tozadevnih predavanj ter priložnostne hospitacije.

11. Smatramo, da so strokovne, kmetijske in gospodinjstvo nadaljevalne šole najboljše podlaga za spoznavanje vzgojnih in gospodarskih potreb v narodu, kakor tudi važnost za medsebojno vez med učiteljstvom, kmetiskim prebivalstvom in obrtništvom, zato upravičeno prosimo, da posveti sekcija JUU istemu največjo pažnjo.

12. Sekcija JUU naj prosi in izposluje pri banki upravi, da priredi praktične tečaje, ki naj bi uveljavljali in dali potrebne kvalifikacije učiteljicam, ki imajo veselje do dela v gospodinjstvu nadaljevalnih šol. (Praktični tečaji se niso vršili že od leta 1934.)

13. Sekcija naj skuša doseči pri prosvetni upravi, da reformira na učiteljskih šolah pouk iz gospodinjstva in kmetijstva. Za ta pouk naj se nastavi na učiteljskih šolah starejše, praktično izkušene učne moči, ki so z vidnim uspehom delovale na deželi za gospodarski in kulturni podvig naše vasi, ker le taki bodo budili zanimanje in razumevanje za gospodarsko delo na vasi in pospeševali porast gospodinjstvo nadaljevalnega šolstva.

14. Po izvršenem odboru naj sekcija JUU zainteresira za kmetijsko in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo vse ostale sekcije v državi, oziroma ministrstvo prosvete, ker so se zaradi pravih osnovnih smernic te vrste našega šolstva začele zanimati zanj nekatere druge banovine in ga nameravajo vpeljati po našem vzorcu.

15. Naproša se, da zastavi sekcija vse svoje moči, da se ne bo omalovaževalo delo v teh šolah ter da ostane to šolstvo izključno le v učiteljskih rokah kot doslej, ker se mora pouk na teh šolah smatrati kot osnova za nadaljnjo izobrazbo v strokovnih gospodinjstvih šolah.

16. Sekcija JUU naj zastavi pri banki upravi, oddelku VIII., ves vpliv, da se izprisanemu učiteljstvu strokovno nadaljevalnih šol z ozirom na porast draginje zopet prizna isti honorar, kot ga je imelo pred odbitkom, t. j. ob pričetku šolskega leta 1936.

17. Odsek za strokovno kmetijsko in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo smatra najrazličnejše izlete za najboljše jamstvo za vzvajanje gospodarske narodne in socialne zavesti, zato naj izposluje pri ministrstvu saobračaja za vse gori navedene šole iste železniške ugodnosti, kot jih imajo kategorije osnovnih, meščanskih in srednjih šol (četrtinska vožnja).

Predlogi odseka za Učiteljski pokret so prišli v razpravo. Po kratkih pripombah so bili sprejeti naslednji:

SKLEPI ODSEKA UČITELJSKI POKRET.

1. Za administrativno tehnično delo se predlaga gospodarskemu odseku, da v novi proračun vstavi postavko 6000 din. Do sedaj so potni, poštino, razmnoževanje formulov in temu slično krili člani pokreta osebno. V bodoče je to absolutno nemogoče. Učiteljski pokret je nekaj naslednik bivšega odseka za izvenšolsko delo ter bivšega kluba prijateljev naše kulture. Kot je iz proračunov prejšnjih poslovnih let razvidno, sta ta bivša odseka redno dobivala svoje proračunske postavke. Isto je potrebno za še uspešnejši razmah in napredek učiteljskega pokreta.

2. Za publiciranje študijskih izsledkov in notranjo idejno spopolnitev in razvoj učiteljskega pokreta se naj zopet obnovi Prosveta, ki naj izhaja kot dvomesečna priloga »Učiteljskega tovariša« na eni tiskovni poli.

3. Rubrika za Učiteljski pokret v »Učiteljskem tovarišu« naj se vzdrži za krajše objave in nujnejša navodila.

4. Glede izvenšolskega dela stojimo odločno na stališču popolne proste volje in proste izbire tozadevnega delovnega področja. Izvenšolsko delo naj ne vpliva na letno oceno, napredovanje in premetitve.

Daljša debata se je razvila ob poročilu odseka za obmejno šolstvo. Poudarjalo se je dejstvo, kako zelo skrbijo naši sosedje za obmejne šole; tam nimajo samo lepih poslopij marveč so šole tudi v materialnem pogledu dobro oskrbljene, na njih poučujejo najboljše učitelji. Iznešene so bile razne težkoče, pa tudi dobre strani poučevanja v obmejnih krajih.

Živahna debata se je vršila tudi glede raznih ovadb, in to anonimnih in podpisanih, ki jih pošiljajo proti učiteljstvu razni ljudje. — Najtežje je pri tem vprašanju dejstvo, da nam je zaprta pot za razčiščenje, ker učitelj nikoli ne zve ovaditelja.

Predlog glede ovadb se je nato odstopil šolsko upravnemu odboru.

Po precej dolgi debati so bili nato sprejeti naslednji:

SKLEPI ODSEKA ZA OBMEJNO ŠOLSTVO.

Sklepi: Ugotavljamo, da glasom sklepa lanske ban. skupščine obmejni šolski odsek še obstoja, le do sedaj še sekcija ni imenovala skupnega referenta. Za ta odsek niso bili predloženi nobeni predlogi, kar pa nikakor ne pomeni, da je stanje našega obmejne šolstva ugodno.

Z ozirom na navedeno pa sprejme odsek sledečo resolucijo kot program svojega bodočega dela:

1. Ker se prilike, naglašene v lanskem zadnjem predlogu ban. skupščine niso v ničemer zboljšale, nasprotno celo poslabšale, je nujno, da imenuje sekcija za to področje dela svojega referenta, ki bo zbiral in objavljal zbrane podatke o obmejno-šolskih prilikah.

2. Zahtevamo zasedbo vseh praznih učiteljskih mest ob meji in na Kočevskem z najboljšimi močmi.

3. Zahtevamo zaščito merodajnih oblasti za učiteljstvo ob meji in na Kočevskem, ki naj bodo od prosvetnih oblasti vedno polno zaščiteni. Dalje zahtevamo zboljšanje gnotnega položaja, ker že zakon o narodnih šolah predvideva za kraje s težkimi prilikami posebno nagrado.

4. Prosvetne oblasti naj upoštevajo pri podelitvi subvencij v prvi vrsti obmejne šole, tako da bodo te lahko v vsakem oziru izpolnjevale svojo nalogo v korist našemu narodu.

5. Naturalna stanovanja so potrebna za vse učiteljstvo, zlasti nujna pa so v obmejnih krajih in na Kočevskem, da ne bo učiteljstvo v tem pogledu predano na milost in nemilost zastopnikom narodne manjšine, ki s svojo gospodarsko hegemonijo naravnost ovirajo vsako uspešno delo našega nacionalnega učiteljstva.

6. Načrt poučevanja naše vasi, kakor ga predvideva program »Učiteljskega pokreta«, bo treba v prvi vrsti realizirati baš v obmejnih krajih, ker bo ravno študij obmejnih vasi dal našemu odseku najboljše podlago za usmeritev našega narodno obrambnega dela in evidence manjšinskega šolstva. — Odsek v vsem podanem soglašala.

V razpravo so prišli še predlogi pevskega odseka. Predsednik tov. Dimnik se je ob tej priliki spomnil med letom umrlega predsednika pevskega zbora JUU tov. Emila Adamiča, katerega spomin je skupščina počastila z vzklikom: »Slava!«

Sprejeti so bili naslednji:

SKLEPI ODSEKA UČITELJSKEGA PEVSKEGA ZBORA

1. Pevski odsek odobrava in jemlje na znanje delo UPZ v upravnem letu 1936./37.

2. Pevski odsek nadalje ugotavlja, da je UPZ važna kulturna ustanova naše stanovske organizacije, ki jo je treba vsestransko podpirati. Saj je v času svojega obstoja imel doma in na tujem nad 80 glasbenih prireditelj. Da je pri tem vršil veliko kulturno misijo in prikazoval delo slovenskega učiteljstva in njegove stanovske organizacije, je brez dvoma.

Za poživitev pevske vrste svetuje pevski odsek učiteljskemu pevskemu zboru, da izda v »Učiteljskem tovarišu« apel na tovariše iz Ljubljane in bližnje okolice, da pristopijo k zboru.

Nadalje odsvetuje pevski odsek UPZ ustanavljanje različnih pododsekov, ker kažejo izkušnje, da se ne obnesejo. Lansko leto na primer je bil izvoljen propagandni odsek, ki ni mogel delovati zaradi preoddaljenosti posameznih članov od zborovnega sedeža.

Pevski odsek ugotavlja, da je UPZ imel namero v preteklem upravnem letu izdajati periodično glasbene priročnike za šolsko mladino. Zato, da je to delo ostalo s smrtjo pok. prof. in predsednika zbora Emila Adamiča nedokončano, UPZ je večji del svojega letošnjega suficita namenil za nadaljevanje tega dela. Zato letos ponovno predlaga banovinski skupščini svoj lanski predlog o glasbenih priročnikih v odobritev. Predlog se glasi: Izdajajo naj se v okviru UPZ periodični glasbeni priročniki za šolsko mladino. Artistični odbor UPZ naj pripravi primerne tekste, jih da razmnožiti ter pošlje slovenskim skladateljem v glasbeno obdelavo.

Ker je bila ura že 23., je bilo zborovanje zaključeno, a nadaljevanje najavljeno za turek ob 8. uri.

DRUGI DAN

V torek 13. julija se je začelo nadaljevanje skupščine s poročilom tiskovnega odseka. Ob poročilu tega odseka se je razvila zelo dolga, toda stvarna debata. Bila so pač na dnevnem redu važna vprašanja: sprememba pri »Učiteljskem tovarišu«, predlog za zvečanje obsega »Popotnika«, reorganizacija »Mladinske matice«, ponovna uvedba »Prosvete«, sodelovanje učiteljstva pri »Roditeljskem listu«. Vsa ta vprašanja so tako važna, da so delegati resno in stvarno o njih debatirali. Še posebno obsežna je bila debata glede predlogov za preosnovanje »Mladinske matice«. Ker so bila mišljenja deljena, se je prepustila končna odločitev poverjenikom.

Skupščina sta se udeležila tudi urednik »Popotnika« g. Senkovič in predsednik Pedagoške centrale prof. Šilih. Tudi onadva sta posegla v debato, g. Senkovič pri vprašanju »Popotnika«, a g. prof. Šilih pri razpravi o »Roditeljskem listu«.

Prihod podpredsednika JUU tov. Kranjčevića.

Med razpravo o poročilu tiskovnega odseka je prispel na skupščino podpredsednik JUU tov. Stefan Kranjčević, ki ga je tov. Dimnik prav pristočno pozdravil in ga predstavil kot ideologa kmetijskega učiteljskega pokreta med hrvatskim učiteljstvom.

Tov. Kranjčević se je zahvalil za prisrčen sprejem in pozdravil skupščino v imenu hrvatskega učiteljstva. Poudaril je, da gleda hrvatsko učiteljstvo vedno s ponosom na nas, kot na vzor v delu in borbi na istem polju in za iste ideale.

Po tem intermezzu se je razprava nadaljevala, a končno so bili sprejeti naslednji:

SKLEPI ODSEKA ZA TISK

1. »Učiteljski tovariš« naj se organizira sledeče: Osebnosti v poročilih in poročila zborovanih sreskih društev se morajo krajšati. Tajniki sreskih društev naj obvezno pošiljajo čim krajša poročila. Predolga poročila se bodo črtala.

Poročila sreskih društev naj vsebujejo naslednje točke:

- a) Udeležba članstva.
- b) Situacija v društvu.
- c) Izvršeno predavanje z navedbo jedra, ki naj bo zgoščeno v obliki tez.
- d) Sklepe ozirom. resolucije.

Obseg »Učiteljskega tovariša« naj ostane neokrnjen, ker nikakor ne smemo nazadovati.

2. Za publiciranje izsledkov Učiteljskega pokreta naj se obnovi Prosveta kot dvomesečna priloga »Učiteljskemu tovarišu« na eni tiskovni poli, sicer pa naj Učiteljski pokret publicira stanovsko politične članke v posebni rubriki »Učiteljskega tovariša«.

3. Glede izdajanja publikacij Mladinske matice naj se izjavijo poverjeniki. To vprašanje naj se na prvem zborovanju točno razjasni. Društva naj nato pošljejo svoje predloge.

4. Prva številka »Našega roda« naj izide v septembru. Glede vprašanja naj izide letno 9 števil po din 2,50 t. j. skupno za din 25, naj se izjavijo poverjeniki, a dokončni sklep sprejme predsedniški zbor. »Naš rod« naj ostane v dosedanjem obsegu.

5. Osnuje naj se poseben posvetovalen odbor poleg stalnega odbora Mladinske matice, ki ga imenuje sekcija izmed prostovoljno prijavljenih članov, ki se posebno zanimajo za literarni in gnotni prosep Mladinske matice. Odbor naj bi se sestajal ob priliki banovinske skupščine.

6. Skupščina naj izreče vsem poverjenikom Mladinske matice najtoplejšo zahvalo in priznanje, ker so kljub težkemu položaju vztrajali in dvignili Mladinsko matico na sedanjost višino.

7. Priznanje tov. Ivanu Dimniku:

Smatramo, da je bil predsednik JUU g. Ivan Dimnik v Glavnem prosvetnem svetu pravi tolmač interesov osnovnega šolstva in učiteljskega mišljenja. Njegovo delo pri mnogih projektih, številna priznanja, ki jih je prejel od raznih strani, brez oziroma na politično pripadnost, šolskim krogom znana za deva II. čitanke za srednje šole, za katero se je zavzel z vso energijo in nešteti drugi primeri izpričujejo njegovo požrtvovalnost in objektivnost.

Zato obžalujemo izpremembo osnovnošolskega učiteljskega zastopstva v Glavnem prosvetnem svetu. Posebej obžalujemo to, v kolikor je ta iniciativa izšla od slovenske strani, ker se je s tem povzročilo, da smo Slovenci izgubili drugo mesto v tej najvišji prosvetni korporaciji. Osnovnošolskemu učiteljstvu je bilo s tem reducirano zastopstvo iz dveh na eno mesto ter je izpadel tudi drugi član izvršnega odbora v Glavnem prosvetnem svetu g. Sveta Gojkovič.

Iz tega razloga ne moremo smatrati, da je na njihova mesta pozvani član g. Sveta Avramovič pravi zastopnik Jugoslovenskega učiteljskega združenja in učiteljstva v Glavnem prosvetnem svetu.

Nova praksa je okrnila tudi nezavisnost svobodnega izražanja v tej vrhovni prosvetni ustanovi v prosvetnih vprašanjih.

Predsedniku JUU g. Ivanu Dimniku izrekamo popolno zaupanje in posebno zahvalo za odločno zastopanje šolskih in učiteljskih interesov v Glavnem prosvetnem svetu, posebno za njegovo zastopanje interesov »Našega roda« in »Mladinske matice«, katere publikacije so postale danes kulturna svojina vsega slovenskega učiteljstva, kulturna ustanova 23.000 slovenske mladine in njihovih roditeljev ter slovenskih literatov, brez oziroma na pripadnost.

Je soglasno sprejeto!

8. Širjenje »Roditeljskega lista«, ki ga bo izdajala Pedagoška centrala v Mariboru, naj učiteljstvo po možnosti podpira, a ko bo imel toliko naročnikov, da bo izhajal brez podpore, naj se tiska v »Učiteljski tiskarni«.

9. Skupščina naj nujno priporoči Učiteljski tiskarni, da natisne Vranc-Dolganov »Okvirni učni načrt« za vsa šolska leta. Delegati se moralno obvezujejo, da prevzamejo agitacijo za razširitev te nujno potrebne knjige.

Na vrsto je prišel referat o predlogih šolsko-upravnega odseka. Ker so bili vsi predlogi temeljito obravnavani v odseku, so bili po kratki nebitveni debati sprejeti vsi.

SKLEPI ŠOLSKO-UPRAVNEGA ODSEKA

I. Šolsko-upravni odsek je najprej obravnaval tajniško poročilo in ga je sprejel soglasno s sledečimi dopolnilnimi predlogi:

1. Na šolah z manj kot 12 razredi, naj se šolskim upraviteljem zniža število učnih ur sorazmerno po številu razredov.

2. Kjer učitelju ni nujno potrebno zdravljenje v bolnici, naj vršijo brezplačne preglede in zdravljenje državni ali samoupravni zdravniki na deželi, kakor to vrše pri ambulantnem zdravljenju v bolnici in ti naj šele določijo, ali je pacientu-učitelju potrebna za zdravljenje bolnica.

3. Obnovi naj se započeta akcija učiteljske Samopomoči za splošno zavarovanje učiteljstva.

4. Učiteljstvo, ki gre v višjo pedagoško šolo ali pa je dodeljeno drugim šolam ali prosvetnim ustanovam, naj bo plačano iz posebnega fonda ali iz fonda, kateremu pripada, pa iz osnovnošolskega, tako da bodo oni, ki odhajajo na višjo pedagoško šolo, nadomeščeni in se lahko nastavi nove učne osebe. Sploh naj se dela na to, da se uporabljajo krediti za ljudske šole izključno v te namene.

5. V zakonu o narodnih šolah naj se § 123. izpusti točka 3. (Utemeljitev: Ker se v krajih, kjer sta meščanska in ljudska šola v istem poslopiju, interesi obeh večkrat križajo in z ozirom na sedanjo sestavo krajevnega šolskega odbora možno nikako objektivno sklepanje.)

6. Vse zoper učiteljstvo vložene ovadbe naj pristojne oblasti objektivno preiščejo, uvedejo redno postopanje po predpisih o stoečih zakonov. Krivim spoznani naj se kaznujejo, nedolžnim z lažjo oklevetanost naj se da priložnost, da lahko nastopijo za per ovaditelje redno tožbeno pot brez predhodnega dovoljenja ministrstva prosvete in vložitev tožbe. Ovadbe naj se ne smatrajo za uradno tajnost.

II.

Šolsko-upravni odsek nalaga upravnemu odboru sekcije, da administrativnim potomači merodajnim činiteljem (banski upravi, ministrstvu prosvete itd.) sledeče predloge sreskim učiteljskim društvom, ki jih odbor obravnaval in soglasno sprejel.

1. Proračuni krajevnih šolskih odborov potrditev proračunov v nezmanjšanem obsegu z ozirom na že itak okrnjen predlog krajevnega šolskega odbora, zvišanje pavšalnega zneskov za kurivo z ozirom na krajevne razmere, dotacija za nabavo matičnih listov, izkazov v dovoljni meri, dotacija za šolske vrtove po 1 din za 1 m² letno, skrb za dobo stanovanje za učitelje in določitev higienskih ozirov za iste, izplačevanje zaostalih stanarin, povečanje nagrad poslovojem krajevnih šolskih odborov z ozirom na vedno več pisarniško delo istih.

2. Šolska uprava naj se popolnoma loči od politične.

3. Odpravi naj se kuluk.

4. Ukine naj se predhodno dovoljenje ministrstva prosvete za vlaganje tožb pri sodišču.

5. Kaznovanje zaradi neopravičenih zmad naj se prenese na občna upravna oblastva.

6. Učenci narodnih šol naj prejmejo dovolj šolske obveznosti izpričevalo na reda, ki ga je v resnici dovršil.

7. Uvede naj se zopet matični list v boljšan obliki.

8. Učni načrt naj bo okviren.

9. Ustanovijo naj se poizkusne šole tudi v drugih večjih mestih banovine, kakor Mariboru.

10. Praktični učiteljski izpit naj se reformira tako, da bo v skladu s šolskim in venšolskim delom učitelja.

11. Učiteljem, ki so na odsluženju kadškega roka, naj se prizna dopust in avtomatično sprejetje v državno službo po odsluženju istega.

12. Za daljša nadomeščanja učiteljev v dopustih naj se prvenstveno nastavi učiteljski abiturienti.

13. Brezposelnim učiteljskim abiturientom naj se omogoči brezplačen obisk enoletnih kmetijskih, oziroma gospodinjstvih tečajev.

14. K izvajanju uredbe zakona o izdajanju enotnih šolskih knjig naj se ne pristopilo dokler ni sprejet novi okvirni učni načrt.

15. Izboljšajo naj se higienske prilike šol, posebno v Prekmurju.

16. Odlok ministrstva »O zaščiti gozdov in rastlin« naj se razširi na vse naše prirodne in narodno zgodovinske posebnosti.

17. Glavne počitnice naj iz zdravstvenih in pedagoških interesov ostanejo julija in avgusta.

18. V obrtno in trgovsko nadaljevalno šolah naj imajo prvenstveno pravico poučevanja učitelji ljudskih šol.

19. Za uradne učiteljske konference naj se odobri potni stroški.

20. V zadevi štetja in naziva ljudskih je šolsko upravni odsek sklenil, naj upravni odbor sekcije pozove vsa sreska društva, da se izjavijo v tej zadevi.

Vsemu učiteljstvu pa šolsko-upravni odsek priporoča, da podpre akcijo društva »la in dom« z ozirom na preskrbo učnih pomočkov vsej ljudsko-šolski mladini po krajevnih šolskih odborih odn. banški upravi.

Na predlog sreskega učiteljskega društva v Krškem, da naj se pozove vse organizirane člane, ki so bili med letom premešani po prošnji na nerazpisana mesta, da se javijo, je šolsko-upravni odsek sklenil, da jih v primeru, če ne izpolnijo gornje zahteve, preda stanovskemu častnemu razsodišču, bo postopalo po pravilih. Za glavno skupno je bil sprejet predlog o nastavitvi brezposelnih učiteljskih abiturientov, ker njihovo slabo življenjsko stanje zahteva nujne shteve.

V razpravo so nato prišli predlogi odseka za pravila. Pri razpravi o posameznih predlogih je podal predsednik tov. Ivan Dimnik naslednje:

Izjava

Članstvu sekcije in skupščine se v imenu glavnega in izvršnega odbora JUU najljubše zahvaljujem za ravnokar sprejete predloge enodolžnem zaupanju cenj. upravi in obsest opozicije, v kolikor je njeno delo prešlo v čajne meje.

Ob tej priliki pa moram, v zvezi s predlogom, da se obsoja nasilno ustvarjena situacija v naši sekciji, izvršiti svojo dolžnost, ki sem jo hotel že davno napraviti, a Vaši zastopniki niso hoteli priznati tega stanja.

Situacija v centralni upravi zahteva celoga moža in tudi situacija pri sekciji. Nasprotniki bodo hoteli nasilno izvršeno premostitev in s tem v zvezi mojo ostavko pri sekciji izkoristiti v svoje dobro, toda se bodo prevrtili, ker mi je bila moja prva skrb, da sem na postojanke v organizaciji pravočasno postavljaj — oziroma pridobil mlade sile, ki bodo še z večjim elanom kakor jaz zastopale neodvisnost naše organizacije in čisto stanovsko linijo v njej. Bodočnost bo pokazala, da ta moj korak ni umik niti za ped ob načel, ki sem jih zastopal, ter ne storim tega iz kakih osebnih interesov ter ni to moja slabost, da izvajam samo konsekvence nasilno ustvarjene situacije, ker bom oproščen dela na eni strani s tem večjo silo lahko služil idealom nas vseh.

Interesi organizacije so mi bili vedno prvi in so mi tudi danes, ko se ne zadovoljim s polovičnim delom na dveh straneh ter mi je pri srcu tudi pravna situacija, ki jo moram kot vrhovni in čelni Vaš voditelj čuvati ob vsaki priliki.

Iz tega razloga bom dal upravnemu odboru, ki je kompetenten reševati to zadevo, možnost, da izvrši potrebno rekonstrukcijo. Izjavljam pa, da bom ostal vedno na razpolago sekciji.

Zahvaljujem se vsemu članstvu za podporo in sodelovanje v dobi mojega vodstva sekcije in prosim, da vztrajate na dosednji liniji in mi boste v pomoč pri reševanju in urejanju naših zadev v centralni upravi JUU.

Od strani delegatov je bila izražena nato želja, naj bi tov. Dimnik vztrajal na svojem mestu, a ker je pojasnil, da je to nemogoče, je predlagala skupščina, naj se tov. Dimnik izvoli za častnega predsednika ljubljanske sekcije JUU v Ljubljani. Ker je pa to po pravih nemogoče, je bilo sklenjeno, naj se pravi v tem pogledu spremene.

Nato so bili sprejeti

SKLEPI ODSEKA ZA ORGANIZACIJO IN PRAVILA

Po točni proučitvi položaja v sekciji in razmer v državni učiteljski organizaciji je sklenil odsek predlagati skupščini naslednje sklepe:

1. Učiteljstvo dravske banovine najodločneje obsoja vso gonjo proti centralni organizaciji in vse poizkuse zanesti neso-glasja in spore med učiteljstvo in v njegovo organizacijo.

2. VII. banovinska skupščina sekcije za dravsko banovino v Ljubljani izreka izvršnem odboru polno zaupanje in priznanje za njegovo delo in izjavlja, da stoji za njim strnjeno vse učiteljstvo dravske banovine, ki ga je pripravljeno podpirati po vseh svojih močeh. Izvršnem odboru naj se odpošije brzojavka s tem besedilom.

3. Skupščina obžaluje, da so nekateri učitelji odobrvali premestitev predsednika sekcije tov. Ivana Dimnika iz dravske banovine.

4. Glede učiteljskih političnih klubov vzdržuje skupščina v polni meri stališče, izraženo v »Učit. tovarišu« avgusta 1933.

5. Skupščina ugotavlja, da poedini upravni odbori sreskih društev ne vršijo svojih dolžnosti do sekcije in do članstva v tisti meri, kot to zahteva delo za interese članstva. Zato naroča vsem upravam sreskih društev, da v bodoče neprekinjeno vzdržujejo v vseh zadevah najtesnejši kontakt s sekcijo in ji v najkrajšem času predlagajo material, ki ji je potreben za delo na obliki interesih učiteljstva in šole.

6. Opolnomočeni predstavniki sreskih učiteljskih društev se zavezujejo storiti vse, da se vzbudi v organizaciji čim večja aktivnost članstva in smo pripravljeni v vseh delokrogih podpirati akcije in pokrete organizacije, ki morejo voditi do tega cilja.

7. Skupščina poziva še neorganizirane učitelje, da vstopijo v organizacijo in v njej aktivno sodelujejo ter naroča upravam sreskih društev, da se potrudijo pritegniti to učiteljstvo v svoje vrste.

8. Zaradi možnosti presoje vzrokov neorganiziranja so sreska društva dolžna poslati sekciji vsako leto istočasno s članskimi izkazi tudi popoln seznam neorganiziranih učiteljev z navedbo vzroka pri vsakem poedineu, zakaj ni organiziran.

9. Sreska učiteljska društva, ki doslej še niso poravnala svojih prispevkov podpornemu fondu sekcije, naj to čimprej store. Sprejme se obvezen mesečni prispevek v podporni fond sekcije.

10. Sreska društva so dolžna vse primere ovajanja in drugih kršitev tovarištva ter izigravanja organizacijskih sklepov in načel obravnavati pred stanovskim častnim razsodiščem.

11. Vodstvu banovinske sekcije izreka skupščina zahvalo in priznanje za vse njegovo smotno in pošteno delo, vodeno povsem po načelih čiste stanovske linije. Skupščina pozna in visoko ceni vse brezprimerne žrtve, ki so jih člani vodstva doprinesli v izpostavljanju za stvar učiteljstva in organizacije. Poziva članstvo, da s svojo nadaljnjo vztrajno zvestobo organizaciji dokazuje svojo hvaležnost vodstvu sekcije, ki naj vztraja s članstvom v eni vrsti na dosednji poti.

Zlasti preds. tov. Dimniku, podpreds. tov. Završanovi in predvsem tajniku tov. Kumlju.

Poročilo gospodarskega odseka se je pretresalo v vseh podrobnostih. Debata se je vršila od postavke do postavke in končno se je plenum zedinil ter so bili sprejeti naslednji

SKLEPI GOSPODARSKEGA ODSEKA

1. Obračun se sprejme v celoti. K obračunu je bil sprejet predlog: Z ozirom na to, ker je večina društev plačala za leto 1936./37. prispevek sekciji za podporni sklad, apeliramo, da plačajo ta prispevek za leto 1936./37. tudi ostala društva.

2. Predlogi: Sprejme se naslednji predlog Učit. tiskarne: Vsak organiziran učitelj(ica) je moralno obvezan prevzeti vsaj 1 delež Učit. tiskarne (250 din). Delež lahko plačuje potom organizacije v mesečnih obrokih po 5 din; kdor hoče, lahko plača delež takoj ali v višjih obrokih.

Nadalje: Pedagoško centralo naprošamo, da se »Roditeljski list« tiska v »Učit. tiskarni, nakar bo organizirano učiteljstvo z večjo vno-m sodelovalo pri razširitev lista.

Na predlog Učiteljskega Pokreta se sklene, da se porabi za izdajo Prosvete, ki naj bi izhajala vsak drugi mesec kot priloga »Učit. tovarišu«, potrební znesek iz neizčrpanega fonda za mariborski in ljubljanski učiteljski naraščaj. Na daljnjo prošnjo tega odseka se dovoli za kritje upravnih stroškov in za pri-rejanje tečajev iz postavke Učit. samoiz-obrazba znesek 4000 din.

Sprejet je bil predlog učit. društva v Skofji Loki: Načelno smo proti temu, da bi se kateremu koli društvu odpisali dolgovi. Vsa društva naj vrše svoje obveznosti točno in po predpisih.

Prošnji sreskega društva Brežice za odpis dolga sekciji v znesku 1356 din se ne ugodi. Društvu se dovoli odplačilo tega dolga v roku dveh let.

Predlog sreskega učit. društva Maribor levi breg: tovarišem začelnikom - pripravnikom naj se zniža članarina in črta pristopnina — se odkloni.

Sprejme se predlog sreskega društva Celje: Centrala kakor sekcija JUU naj društvom ne pošiljata nenaročenih tiskovin in knjižnih edicij, s katerimi se obremenjujejo društveni proračuni z nepredvidenimi izdatki v času, ko se društva bore s finančnimi težavami.

Gospodarski odsek je odklonil iz budžet-nih ozirov predlog učiteljskega društva Ljubljana-okolica zahodni del, da bi se dala sredstva za izobrazbo dveh abiturientk v gospo-dinjstvu iz fonda za izobraževanje. Društvu se svetuje, da izvrši to v lastnem delokrogu.

Predlog učit. društva Ljubljana vzh. del, da naj se organizacijski davek zniža in da se naj najdejo pota za znižanje članarine, je gospodarski odsek odklonil, ker je ostala sek-cijska članarina ista kakor doslej, t. j. 13 din, svojo društveno članarino naj pa uredi društvo po lastnih potrebah.

Predlog učit. društva Kranj se istotako glede stanovskih dajatev odkloni kakor tudi glede snovi »Učit. tovariša«, pri čemer se je treba tudi ozirati na tovariše, ki so naročeni samo na stanovski list.

3. Proračun se je sprejel v celoti, samo točka 2.b pri stroških se zniža od 6500 na 5000 din kot nagrada uredniku, diferenca 1500 pa ostane za druge potrebe Popotnika.

Ker so posamezni odseki razpravljali tudi o tajniškem poročilu, je bilo s sprejetjem sklepov posameznih odsekov sprejeto tudi tajniško poročilo.

Predlog nadzornega odbora.

Po obširnem poročilu o pregledu vsega poslovanja pri sekciji, je podal nadzorni odbor sledeči predlog:

Nadzorni odbor ugotavlja iz podanega revizijskega poročila, da je delo uprave kakor tudi knjigovodstvo sekcije JUU v Ljubljani v vzornem redu. Predlagamo vse priznanje in zahvalo vsem funkcionarjem sek-cije in njenih odsekov za njihovo vestno in natančno uradovanje, blagajniku in upravi pa absolutorij.

Predlog je bil soglasno sprejet!

Nato so bili izvoljeni še naslednji člani v razsodišče:

Pogačnik in Roš kot predsednika, Lukičeva, Maurič, Schell, Napokoj in Rant kot člani, Oman Oto, tajnik, Levec Anka namestnica.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Sprejeta je bila še resolucija, nakar je predsednik Dimnik zaključil skupščino.

Resolucija

»Opolnomočeni zastopniki učiteljstva, zbrani v dne 12. in 13. julija 1937. na VII. banovinski skupščini JUU sekcije za dravsko banovino v Ljubljani, smo kot predstavniki učiteljskega stanu proučili in pretresli vsa vprašanja, ki zadevajo šolo, prosveto in učiteljstvo. Iz množice zadev, ki bi jih bilo nujno rešiti, izločamo najnujnejše in ugotavljamo:

1. da je materialni položaj učiteljstva tako težak, da zahteva nujno zvišanje prejemkov. Ureditve naših prejemkov naj se izvrši po načelu: Za enako delo enako plačilo! Za to naj se ukine vse razlike v prejemkih poročenih in neporočenih učiteljic.

2. da je zašla narodna šola zaradi neprestanega premeščanja učiteljstva in občutka nesigurnosti in ogroženosti, v katerem vrši učitelj svoje delo, danes v najtežji položaj. Naša šola zato ne more napredovati in se razvijati, marveč je po svojih uspehih v stalni dekadenci. Zato je v interesu šole in narodne prosvete, da se zakonit učiteljstvu stalnost v službi in na službenem mestu.

Pred zakonitvijo stalnosti naj se razpiše vsa ona učiteljska mesta, ki niso bila od-dana po razpisu.

3. da otešnuje uvedba delnega celibata učiteljice v ustavno zajamčenih pravicah in v enakopravnosti, ki jim jo je doslej na osnovi ustave v celoti priznaval tudi uradniški zakon. Zato vzbuja občutek ponižanja in zagrenjenosti, kar bi ob daljšem trajanju lahko imelo neugodne posledice za delo učiteljic na narodnem izobraževanju sploh. Celibat za učitelje

XVII. glavna skupščina Jugoslov. učiteljskega udruženja bo 22., 23. in 24. avgusta 1937 v Skoplju

Dnevni red:

I.

21. avgusta: Seja glavnega odbora ob 10. uri z dnevnim redom:

1. Priprava za skupščino.
2. Predlogi za skupščino.

21. avgusta popoldne: Konferenca glavnega odbora, predsednikov in delegatov. Začetek ob 17. uri — dnevni red:

1. Oddaja pooblastil sekijskim tajnikom in izdajanje delegatskih vstopnic.
2. Sporazum o volitvi verifikacijskega in drugih odborov.

II.

Glavna skupščina:

22. avgusta popoldne: Začetek ob 9. uri — z dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine.
2. Vloga učitelja pri osvobojenju Srbije.
3. Volitev odborov v smislu poslovnika za skupščine JUU, tajnikov in overovateljev zapisnika.
4. Poročilo o delu glavnega odbora JUU v preteklem letu.
5. Bilanca in proračun.

22. avgusta popoldne: Poslujejo odbori.

III.

23. avgusta: Začetek ob 8. uri — z dnevnim redom:

1. Razprava o poročilih skupščinskih odborov po vrsti, kot se bodo javljali.

23. avgusta popoldne: Začetek ob 16. uri — z dnevnim redom:

1. Pravila — poslovnik o poslovanju sreskih in skupnih zborovanj JUU.
2. Volitev glavnega stanovskega častnega razsodišča.
3. Resolucija glavne skupščine.

V kolikor delo ne bo dovršeno, se nadaljuje 24. avgusta ob 8. uri z nadaljevanjem dnevnega reda.

IV.

Seja glavnega odbora. Začetek ob 10. uri z dnevnim redom:

1. Izvršitev skupščinskih sklepov.
2. Program dela do prihodnje seje glavnega odbora. — Popoldne izleti.

Opomba: Imena lokalov, kjer bodo seje, konferenca in skupščina, se javijo naknadno.

Natančni opis skupščinskega dela, izle-tov in ostalega bo tiskan v prospektu, ki ga izda JUU sekcija za vardarsko banovino v Skoplju.

Vsak delegat mora imeti svojo člansko izkaznico s potrdilom, da je član v l. 1936./37.

Prijave za stanovanja v Skoplju med skupščino naj pošljejo delegati sekciji v Ljubljani do 1. avgusta.

V prijavi naj navedejo, kje želijo stano-vanje.

Udeleženci iz dravske banovine bodo po-tovali na glavno skupščino skupno v posebnem železniškem vozu, in sicer.

Odhod iz Ljubljane 20. avg. ob 9. uri zjutraj (brzi vlak). Podrobnosti bomo objavili v prihodnji številki.

Spodaj priobčujemo vzorec pooblastila, ki ga morajo imeti predstavniki sreskih društev in delegati.

Sresko društvo — — — — —

Pooblastilo

za — — — — —, člana gornjega sreskega društva JUU, ki ima — — — — — reci: — — — članov JUU, da zastopa sresko društvo na glavni skupščini v Skoplju 1937. l.

V — — — — —, dne — — — — —

Zig.

Predsednik:

Tajnik:

II. vseslovanski pedološki kongres v Ljubljani 26., 27. in 28. avgusta t. l.

V dneh med 26. in 28. avgustom t. l. se bo vršil v Ljubljani pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kneza - namestnika Pavla in častnim predstvom rektorja ljubljanske univerze dr. Maksa Samca drugi vseslovanski kongres mladinoslovcev. Kongres je določil stalni slovanski odbor za prirejanje mladinoslovskih kongresov v slovanskih državah. Temu odboru načeluje profesor univerze v Brnu Slovenec dr. Mihajlo Rostohar, tajnika sta in-spektor v ministrstvu Jerman in prof. Kuba-lek iz Prage, člani pa dr. Jan Uher, profesor Masarykove univerze v Brnu, univerzitetni profesor dr. Jaxa - Bykowski iz Pozna-nja, in Jugoslovani prof. dr. Ozvald iz Ljubljane, prof. dr. Bujas, zdravnik dr. Mandić iz Zagreba, prof. Stefanović iz Beograda ter in-spektor Veljko Ramadanić iz Zemuna. Prvi tak kongres se je vršil l. 1933. v Brnu. Tedaj so predavali predavatelji samo iz Češkoslovaške, Jugoslavije in Poljske, dočim pričakujemo za ljubljanski kongres še prijav iz Bolgarije.

Za kongres vlada tako veliko zanimanje, da računa pripravljalni odbor na približno 1000 udeležencev in bo prireditve torej pomembna tudi iz tujsko-prometnega vidika, ker bodo prišli v slovensko prestolico kongresisti iz vseh delov naše širše domovine in iz vseh ostalih slovanskih držav.

Pedologija ali mladinoslovje je znanost, ki raziskuje otroka in mladostnika, in sicer vse pogoje ter faktorje, od katerih zavisi ves njegov duševni razvoj. Ta znanost obsega več strok, tako n. pr. biologija raziskuje fiziološki razvoj, pedopsihopatologija duševno življenje, pedopsihopatologija oblike in vzroke duševne defektnosti, pedosociologija činite-lje, ki ovirajo ali pospešujejo razvoj mladost-nika v družbi ter končno pedokriminalologija, ki se bavi z zločinskimi nagnjenji otroka in mladostnika. Mladinoslovje oz. njeni izsledki so torej neobhodno potrebni za vsakega vzgo-jitelja in pedadoga sploh. V ostalih slovanskih državah — na Češkoslovaškem in Poljskem — je doseglo že zavidanja vredno stop-njo, dočim je pri nas šele v skromnih začet-kih. Zato pozdravljajo vsi praktični pedagogi naše države zamisel, da se bodo s kongresom v slovenski prestolici razširili in dvignili za-četki naše pedologije in korist mladine in nje-nih vzgojiteljev.

Medtem ko se vrše pri glavnem odboru v Brnu širše priprave za ljubljanski kongres, skrbi v Ljubljani poseben pripravljalni odbor pod predstvom univ. prof. dr. Ozvalda

teljice tudi v ničemer ne bo mogel prispevati k zmanjšanju brezposelnosti med učiteljskim naraščajem. Iz teh razlogov naj se določbe o celibatu ne izvajajo in naj se o prvi priliki ukinejo, bodisi da se izpremeni šolski ali uradniški zakon, bodisi z novim finančnim zakonom.

Gornje svoje zahteve predajajo zastop-niki učiteljstva odločujočim krogom in pro-sijo, da se kot nujne obravnavajo in ugodno rešijo. »

in tajnika našega tov. strok. učitelja Draga Šupančiča za tehnično izvedbo te pomembne prireditve. V delovnih odsekih delujejo naši tovariši, kongresna pisarna je pa v prostorih sekcije JUU, kjer dobe zainteresiranci vse potrebne informacije.

Pripravljalni odbor je razposlal te dni okoli 2000 vabil, ki so tiskana v slovenskem in francoskem jeziku. Vabila so prejeli vsi predavatelji (nad 70), vsi sreski šolski nad-zorniki in vse banke uprave naše države, dalje prosvetne ustanove in pedagoška društva vseh sodelujočih slovanskih držav. Prav tako je odbor povabil tudi vsa štiri prosvetna ministrstva — Jugosl., CSR, Bolgarije in Poljske. Vabilo so prejele vse pedagoške revije, dentisti, zobozdravniki, zdravniki otroških bolezni, šole in časopisi v Jugoslaviji.

Pripravljalni odbor je že v glavnem do-ločil program kongresa. Tako bo 25. avgusta popoldne v posvetovalnici Učit. tiskarne seja stalnega odbora za prirejanje mladino-slovskih kongresov. 26. avgusta zjutraj bo v dvorani na Taboru slavnostna otvoritev kongresa, h kateri so povabljeni predstavniki oblasti, popoldne zaseda plenum. Zvečer je predviden na Taboru koncert Trboveljskega slavčka, ki ima namen seznaniti slovanske pe-dologe s slovensko narodno in umetno mla-dinsko pesmijo. — 27. avgusta popoldne so predavanja v plenumu, popoldne delujejo sekcije, zvečer po možnosti predstava v ope-ri. — 28. avgusta isti program, zvečer pred-stava v drami. — 29. avgusta je predvideno po željah prijavljenih zunanjih kongresistov ogledovanje lepote slov. zemlje. Ekskurzijski odsek je določil za to pot Bled in v Bohinj. Točen program podrobnosti bo objavljen v teku mesecu avgusta.

Velik je odziv predavateljev za pedološki kongres v Ljubljani. Doslej se je prija-vilo stalnemu odboru v Brnu 32 predavateljev iz Jugoslavije, 25 iz Češkoslovaške in 7 iz Poljske. Pričakuje pa se še prijav iz Bolga-rije. Točen seznam predavateljev in njihovih tem bomo objavili v prihodnji številki našega stanovskega glasila. Danes poročamo z goto-vostjo, da bo predaval na kongresu eden naj-večjih zobozdravnikov slovanskega sveta dr. Bazant, ki je osební zdravnik preziden-tov dr. Masaryka in dr. Beneša. Tudi drugi predavatelji iz Poljske in Češkoslovaške so znanstveniki velikega slovesa. Med preda-vatelji iz Jugoslavije je poleg znanih imen tudi nekaj naših tovarišev in tovarišic, ki bodo pokazali svoja izkustva in delovanje med šolsko mladino.